

IZPITNA VPRAŠANJA in NAVODILA ZA PRAKTIČNI DEL D/P IZPITA ZA PRIDOBITEV NAZIVA TRGOVSKI POSLOVODJA/POSLOVODKINJA

Podlaga za izpitna vprašanja je Izpitni katalog. Kandidat ne more dobiti pozitivne ocene, če ne pozna ključnih vsebin. Pri izpitnih nalogah iz Osnov statistike so ključne vsebine označene z * .

Navodila, naloge in izpitna vprašanja za Praktični del izpita je sprejel Panožni izpitni odbor dne, 22.03.2005.

- 1. SEMINARSKA NALOGA Z ZAGOVOROM**
- 2. OSNOVE STATISTIKE**
- 3. POSLOVNA MATEMATIKA**
- 4. POSLOVNO KOMUNICIRANJE V TUJEM JEZIKU – ANGLEŠČINA ali NEMŠČINA**
- 5. UPORABA ELEKTRONSKEGA POSLOVANJA (DELO NA RAČUNALNIKU)**

1. SEMINARSKA NALOGA

1.1. Teme seminarskih nalog

Panožni izpitni odbor za praktični in strokovno teoretični del poslovskega izpita za pridobitev naziva Trgovski poslovodja/poslovodkinja je na seji dne 22.03.2005 določil Teme seminarskih nalog in sicer:

- a) Trgovanje z blagom v prodajalni z živili
- b) Trgovanje z blagom v prodajalni z neživilskim blagom
- c) Trgovanje z blagom v klasični – postrežni prodajalni
- d) Trgovanje z blagom v samopostrežni prodajalni
- e) Trgovanje z blagom v samoizbirni prodajalni
- f) Trgovanje z blagom v blagovnici
- g) Trgovanje z blagom v specializirani blagovnici
- h) Trgovanje z blagom v hipermarketu
- i) Trgovanje z blagom v kiosku
- j) Trgovanje z blagom v diskontni prodajalni
- k) Trgovanje z blagom v specializirani prodajalni oz. oddelku- n.pr.
 - avtomobili (rezervni deli)
 - bencinski servis
 - kozmetični izdelki
 - farmacevtski izdelki
 - medicinski pripomočki
 - tekstilno blago
 - oblačila
 - obutev
 - športna oprema
 - galanterija
 - glasbeni instrumenti
 - stanovanjska oprema
 - pohištvo
 - bela tehnika

- gospodinjski pripomočki
- barve in laki
- železnina in orodje
- knjige
- cvetje
- igrače
- otroška oprema
- delikatesa
- meso in mesni izdelki
- kruh in slaščice
- sadje in vrtnine
- mleko in mlečni izdelki
- pijače

l) Trgovanje z blagom zunaj prodajalne:

- na premičnih stojnicah
- potujoča prodajalna
- od vrat do vrat
- po pošti

m) Trgovanje z blagom na debelo

- v skladišču
- v tranzitu
- na veletržnici

1.2. Navodilo za pripravo seminarske naloge

Kandidat lahko izbere temo seminarske naloge iz predlaganega nabora seminarskih nalog, lahko pa naslov naloge predlaga sam. Naslov naloge mora potrditi Panožni izpitni odbor.

S seminarsko nalogo se preveri kandidatovo poznavanje delovnega okolja, v katerem je pridobil delovne izkušnje. Z njo kandidat dokazuje:

- da obvladuje zahtevano raven strokovnih znanj,
- sposobnost pisnega komuniciranja ter
- zahtevano raven vodstvenih, organizacijskih in informacijskih znanj.

Pri pripravi seminarske naloge kandidat uporablja tudi strokovno teoretična znanja iz:

- gospodarskega poslovanja,
- trženja,
- poznavanja blaga in
- trgovinske zakonodaje.

Pri izdelavi seminarske naloge kandidat upošteva naslednja navodila:

1.2.1. Struktura seminarske naloge

1) UVOD

V uvodu kandidat **na kratko** predstavi trgovsko podjetje in poslovno enoto (prodajalno), v kateri je pridobil delovne izkušnje in sicer:

- vrsto trgovinske dejavnosti (trgovina na debelo, trgovina na drobno),
- blagovno skupino - stroko (živila, tehnika, tekstil,..),
- velikost podjetja oziroma prodajalne ter

- strukturo zaposlenih.

2)VSEBINA NALOGE

Vsebina naloge se mora nanašati na izbrano temo. Zajemati mora več kot 50% obsega naloge (najmanj 8 strani).

Na podlagi izkušenj v delovnem okolju in pridobljenih novih znanj, ki jih pri delu potrebuje trgovski poslovodja/poslovodkinja, kandidat v nalogi obravnava praktične postopke od nabave do prodaje blaga.

2.1. Prikaz sortimenta

Kandidat poglobljeno prikaže sortiment blaga, ki ga obravnava v seminarski nalogi in opiše ravnanje z blagom ter ukrepe podjetja za zagotavljanje in ohranjanje kvalitete blaga. V nalogi naj bo dan poseben poudarek veljavni zakonodaji in smernicam EU, ki urejajo navedeno področje. Kandidat opiše tudi prizadevanja v podjetju za varstvo potrošnikov in varstvo okolja (npr.: ravnanje z odpadno embalažo in podobno).

Navedbe v nalogi kandidat komentira.

2.2. Prikaz postopkov nabave, skladiščenja in prodaje blaga

Kandidat, v obravnavanem podjetju oz. poslovni enoti, opiše zlasti postopke:

- naročanja blaga,
- prevzemanja in skladiščenje blaga,
- izdajanja blaga iz skladišča,
- priprave blaga za prodajo,
- razporejanje blaga v prodajalni,
- prodajo blaga,
- načine plačil,
- vodenje ustreznih evidenc,...

2.3. Prikaz tržnih akcij

Kandidat navede in opiše tržne aktivnosti, ki jih izvaja obravnavano trgovsko podjetje oziroma poslovna enota za pospeševanje prodaje in komentira ugotovitve in rezultate.

Kandidat navede in komentira, od česa vse so odvisni rezultati poslovanja trgovskega podjetja.

2.4. Opredelitev vloge trgovskega poslovodje/poslovodkinje v obravnavanem podjetju

Kandidat navede in opiše osnovna delovna področja trgovskega poslovodje v trgovskem podjetju oziroma poslovni enoti in jih **komentira z vidika svojih opažanj in izkušenj pri delu v prodajani.**

3. ZAKLJUČKI

Kandidat navede in **komentira** odprte **probleme, ki bi jih reševal**, če bi bil poslovodja v obravnavanem trgovskem podjetju in **predstavi cilje, ki bi jih želel doseči** s svojimi predlogi in ukrepi, v skladu s pristojnostmi trgovskega poslovodje.

4. LITERATURA in drugi viri:

Kandidatom priporočamo, da pri pripravi seminarske naloge:

- uporabljajo sodobno literaturo,
- ne pišejo tistega, kar ne razumejo,
- se izogibajo ponavljanju,
- pazijo na pravilno uporabo slovenskega jezika
- poiščejo pomoč pri delodajalcu, pri katerem so pridobivali delovne izkušnje.

Kandidat v nalogi navede literaturo in druge vire, ki jih je uporabljal pri pripravi seminarske naloge in pri tem upošteva pravilen način navajanja virov:

- avtor, naslov vira, izdajatelj, letnica izdaje.

5. OBSEG IN OBLIKA PISNE NALOGE

- Seminarska naloga mora biti izdelana v skladu z navodilom, tako da zajema vse vsebine, navedene pod točkami 1 do 4.
- V pisni nalogi ne smejo biti navedena konkretna imena obravnavanih firm, imena zaposlenih in drugi podatki, ki so bodisi poslovna tajnost ali gre za varstvo osebnih podatkov.
- Nalogo kandidat oblikuje in izpiše z računalnikom v obsegu od **10 – 15 strani**, ki morajo biti oštevilčene. Pisava: Times New Roman – 12, **Število vrstic** na posamezni strani mora biti **najmanj 30**.
- Na naslovni strani kandidat navede:
 - priimek in ime kandidata (avtorja naloge) in šifro kandidata
 - naslov naloge
 - izpitni rok za katerega je prijavljen, oziroma določeni datum zagovora,
 - za naslovnico sledi oštevilčeno kazalo.

Kandidat mora čistopis izdelka skrbno pregledati in odstraniti vse tipkarske napake.

6. PREDLOŽITEV SEMINARSKE NALOGE

Seminarsko nalogo kandidat **odda v vezani obliki v 2 izvodih najmanj 21 dni** pred izpitnim rokom Strokovni službi Združenja za trgovino, ki nalogo pregleda in posreduje Panožnemu izpitnemu odboru in članom izpitne komisije.

7. NAČIN PREVERJANJA ZNANJA

Praktični del izpita-pisna naloga z zagovorom, se oceni kot **izdelek** in **ustni zagovor**. Pri ocenjevanju pisne naloge se upošteva, koliko strokovnih znanj o poslovanju v trgovskem podjetju je kandidat pokazal z izdelano nalogo. Na zagovoru (ki traja do 20 minut) kandidat pred izpitno komisijo odgovarja na **vprišanja iz vsebine seminarske naloge**. Z odgovori kandidat utemeljuje, kar je zapisal v nalogi. Kandidat opravi ta del praktičnega izpita, če je pozitivno ocenjena naloga in pozitivno ocenjen zagovor Seminarske naloge.

8. Primer napovedi Seminarske naloge

Priimek in ime kandidata

Šifra kandidata

Naslov

Gospodarska zbornica Slovenije

Združenje za trgovino - Panožni izpitni odbor

Dimičeva 13

1000 Ljubljana

Zadeva: Prijava Seminarske naloge - predlog

Na podlagi objavljenih Tem seminarskih nalog, ki jih je sprejel Panožni izpitni odbor za Praktični in Strokovno teoretični del za pridobitev naziva Trgovski poslovodja/poslovodkinja, Vam sporočam, da želim izdelati Seminarsko nalogo navedeno pod številko:.....

Predlagam naslednji naslov Seminarske naloge:

--.....

Seminarsko nalogo bi želel/a zagovarjati na izpitnem roku dne:

O potrditvi naslova Seminarske naloge me obvestite na naslov:

Za dodatna pojasnila me lahko pokličete na tel.štev.:.....

Datum:.....

Podpis kandidata

2. OSNOVE STATISTIKE - izpitne naloge

1. Kaj je statistično opazovanje in kakšne vrste statističnih opazovanj poznamo?
2. Kaj je statistična populacija, statistična enota in statistična spremenljivka?
3. Opišite načine prikazovanja statističnih podatkov.
4. Naštejte katera relativna števila poznamo in jih na kratko opišite.
5. Kako preračunavamo strukturne odstotke, da jih lahko prikažemo s strukturnim krogom?
6. V trgovski praksi pogosto uporabljamo izraz koeficient obračanja zalog. Kaj predstavlja koeficient obračanja zalog in kaj recipročni koeficient obračanja zalog?
7. Kako grafično prikazujemo statistične koeficiente? Napišite tri poljubne istovrstne koeficiente in jih prikažite grafično.
8. Kako prikazujemo grafično indekse? Napišite štiri istovrstne indekse in jih prikažite grafično.
9. Trgovsko podjetje živilske stroke je imelo v mesecu avgustu leta 2006 naslednji promet - (v 000 evrih).

Predmet prodaje

Vrst. Prod.	pijače	sad.-zel.	delikatese	ost. Živila	skupaj
Samopost.	120	60	60	200	440
Hipermar.	290	150	250	560	1250
Klas. prod.	40	20	20	170	250
Delikatese	20	0	60	20	100
Skupaj	470	230	390	950	2040

Izračunajte:

- a) strukturo prometa po vrstah prodajaln,
- b) strukturo prometa po predmetu prodaje za samopostrežbe,
- c) s strukturnim krogom prikažite grafično strukturo prometa po predmetu prodaje za samopostrežbe.

10. Trgovsko podjetje GOJZAR je v letu 2006 nabavilo blago pri treh proizvajalcih obutve v naslednjih vrednostih (v 000 evrih)

Vrsta obutve	Podjetje		
	A	B	C
ženska obutev	170	100	85
moška obutev	140	170	170
otroška obutev	140	140	100

Izračunajte:

- strukturo nabave po podjetjih,
- strukturo nabave po vrstah obutve,
- prikažite strukturo nabave po vrstah obutve s stolpcem.

11. V nekem trgovskem centru je skupaj zaposlenih 87 delavcev, od tega je 70 žensk in sicer - dve z visoko izobrazbo in 68 s srednjo izobrazbo; ter 17 moških, od tega 2 z visoko izobrazbo, 2 z višjo izobrazbo, 9 s srednjo izobrazbo in 4 s kvalifikacijo.

- uredite gornje podatke v ustrezno tabelo,
- izračunajte spolno strukturo zaposlenih in
- primerjajte izobrazbeno strukturo žensk in moških s strukturnim stolpcem.

12. Za določeno samopostrežno prodajalno razpolagamo z naslednjimi podatki:

Vrsta prodaje	Promet v 000 evrih	Prod. površina v m ²	Število zaposlenih
Delikatese	2	52	4
Sadje zelenjava	20	40	2
Ostala živila	120	608	8
Neživila	30	150	3

Izračunajte:

- povprečni promet na zaposlenega po vrstah prodaje,
- povprečni promet samopostrežne prodajalne na m² prodajne površine,
- prikažite strukturo prometa grafično s strukturnim krogom.

13. Za določen prodajni center razpolagamo z naslednjimi podatki:

Vrsta prodaje	mesečni promet v 000 evrih	Zaposleni
živila	400	28
tekstil	60	7
galanterija	130	10
tehnično blago	250	5

Izračunajte:

- povprečni promet na zaposlenega v prodajnem centru,
- strukturo prometa po vrstah prodaje,
- prikažite strukturo prometa po vrstah prodaje s strukturnim krogom.

14.* Za določeno prodajalno razpolagamo za leto 2006 z naslednjimi podatki:

Promet po kvartalih	Povprečno število zaposlenih	Promet v 000 evrih	Povprečna mesečna zaloga v 000 evrih
I	21	1400	250
II	23	1500	230
III	19	1300	240
IV	25	1700	200

Izračunajte:

- povprečni promet na zaposlenega v letu 2006,
- mesečni koeficient obračanja zalog v IV tromesečju,
- prikažite promet z linijskim grafikonom.

15.* Za določeno trgovsko podjetje razpolagamo z naslednjimi podatki:

Mesec	Promet v 000 evrih	Mes. zaloge v 000 evr.	Število zaposlenih
December 2005	1500	700	95
januar 2006	1100	880	90
februar 2006	1000	650	90
marec 2006	1300	750	93

Izračunajte:

- mesečni koeficient obračanja zalog v prvem tromesečju leta 2006,
- povprečni promet na zaposlenega v prvem tromesečju,
- Prikažite z linijskim grafikonom gibanje zalog.

16.* Za določen trgovski center razpolagamo z naslednjimi podatki o prometu in zalogah:

mesec	januar	februar	marec	april
Zaloge blaga v začetku meseca (v 000 evrih)	840			
Nabava (v 000 evrih)	1460	1460	1340	
Prodaja (v 000 evrih)	1420	1420	1500	

Izračunajte:

- mesečni koeficient obračanja zalog v prvem tromesečju,
- prikažite grafično gibanje povprečnih mesečnih zalog..

17. * Za določeno samopostrežno prodajalno razpolagamo z naslednjimi podatki:

Mesec	oktober	november	december
Povprečna mesečna zaloga (v 000 evrih)	54	62	70
Promet (v 000 evrih)	115	145	200
Število zaposlenih	7	7	8

Izračunajte:

- povprečno dolžino trajanja enega obrata zalog v obdobju oktober - december,
- promet na zaposlenega po mesecih,
- povprečne mesečne zaloge in promet prikažite grafično s stolpci.

18. * Za določeno prodajalno razpolagamo za leto 2006 z naslednjimi podatki:

Tromesečje	Povprečno število zaposlenih	Promet v 000 evrih	Povprečna mesečna zaloga v 000 evrih
I	21	1240	210
II	23	1350	230
III	18	1200	240
IV	25	1410	210

Izračunajte:

- število dni enega obrata zalog v letu 2006,
- povprečni promet na zaposlenega v drugem tromesečju,
- prikažite grafično gibanje zalog v letu 2006.

19. * Za določeno trgovsko podjetje razpolagamo z naslednjimi podatki:

Mesec	Promet v 000 evrih	Zaloge konec meseca v 000 evrih	Število zaposlenih
December 2005	1480	710	85
januar 2006	1120	880	90
februar 2006	1100	810	90
marec 2006	1200	770	83

Izračunajte:

- število dni enega obrata zalog v mesecu marcu leta 2006,
- povprečni promet na zaposlenega v mesecu marcu leta 2006,
- prikažite z linijskim grafikonom gibanje zaposlenih.

20. * Za določen trgovski center razpolagamo z naslednjimi podatki o prometu in zalogah:

Mesec	januar	februar	marec	april
Zaloge blaga v začetku meseca (v 000 evrih)	840			
Nabava (v 000 evrih)	1460	1460	1460	
Prodaja (v 000 evrih)	1400	1390	1590	

Izračunajte:

- koliko dni je trajal en obrat zalog v mesecu marcu,
- primerjajte grafično s stolpci mesečno nabavo in prodajo.

21. * Za določeno trgovsko podjetje razpolagamo z naslednjimi podatki o prometu in zalogah:

Mesec	Promet v 000 evrih	Povprečne zaloge v 000 evrih
Januar	1150	670
februar	1160	620
marec	1500	730
april	1510	710
maj	1300	620

Izračunajte:

- koeficient obračanja zalog za vsak mesec,
- indekse prometa s stalno osnovo za mesec april,
- s stolpci grafično primerjajte promet in zaloge po mesecih.

22. * Za določeno trgovsko podjetje razpolagamo s podatki za del leta 2006

Mesec	Promet v 000 evrih	Povprečne zaloge v 000 evrih	Število zaposlenih
Januar	190	110	12
februar	220	120	10
marec	230	109	12

Izračunajte:

- povprečni mesečni promet na zaposlenega v I. tromesečju leta 2006,
- mesečni koeficient obračanja zalog v I. tromesečju leta 2006,
- komentirajte gibanja v prvem tromesečju, če razpolagate s podatki, da je bil povprečni mesečni promet na zaposlenega v 2004 letu 15500 evrov, v 2005 letu pa 17000 evrov.

23,* Za določeno prodajalno razpolagamo za leto 2006 z naslednjimi podatki:

Mesec	Promet v 000 evrih	Povprečne zaloge v 000 evrih
Januar	88	50
februar	92	50
marec	121	58

- ocenite povprečni mesečni promet v prvem tromesečju leta 2007, ob pričakovani letni stopnji rasti + 4,0,
- izračunajte koeficient obračanja zalog v prvem tromesečju,
- s stolpnim grafikonom primerjajte gibanje prometa in zalog.

24. Za določeno prodajalno razpolagamo z naslednjimi podatki:

Leto	Promet v 000 evrih	Povprečno število zaposlenih
2002	160	10
2003	160	10
2004	180	10
2005	200	9
2006	210	10

Izračunajte:

- promet na zaposlenega po letih,
- verižne indekse prometa na zaposlenega,
- indekse gibanja prometa glede na leto 2002.

25. Za določeno prodajalno razpolagamo z naslednjimi podatki:

Mesec	Promet v 000 evrih	Indeks prometa
januar		94
februar		92
marec	90	98
april		106
maj		100

Izračunajte:

- promet za manjkajoče mesece,
- verižne indekse za promet,
- indekse s stalno osnovo 100 za april.

26. Meseca junija je bil promet v neki samopostrežni prodajalni 130000 evrov, julija 7% večji in avgusta 12% manjši kot junija. Zaposlenih je bilo v vseh treh mesecih po 7 delavcev.

Izračunajte:

- a) povprečni promet na zaposlenega,
- b) verižne indekse za promet na zaposlenega po mesecih,
- c) grafično ponazorite gibanje prometa.

27.* Za določeno klasično prodajalno razpolagamo z naslednjimi podatki:

Leto	Promet v 000 evrih
2001	1500
2002	1370
2003	1460
2004	1580
2005	1540
2006	1750

Izračunajte:

- a) indekse s stalno osnovo za leto 2004,
- b) stopnje rasti,
- c) prikažite indekse s stalno osnovo za leto 2004 z linijskim grafikonom.

28.* Določeno trgovsko podjetje je v letu 2006 ustvarilo 140 mio. evrov prometa z 1007 zaposlenimi.

- a) ocenite gibanje prometa in zaposlenih do leta 2011, ob predpostavki, da bo letni koeficient rasti prometa 1,023, ter stopnja zaposlenosti letno: - 2,0 in
- b) izračunajte promet na zaposlenega do leta 2011.

29.* Za leto 2006 poznamo podatke o prometu in povprečnih mesečnih zalogah za podjetja A, B in C.

Vrsta blaga	Promet v 000 evrih			Povpr. mes. zaloge v 000 evrih		
	A	B	C	A	B	C
Tekstil	-	1250	3750	380	210	440
Teh. predmeti	10080	14380	8270	1680	2910	1250
Hrana	8040	3840	9170	400	200	410
Pijača	3020	1680	3790	120	70	130

Izračunajte:

- a) letni koeficient obračanja zalog za podjetja A, B in C,
- b) strukturo prometa po vrstah blaga za podjetje B,
- c) komentirajte dobljene rezultate naloge a).

30.* Za določeno prodajalno razpolagamo s podatki o prometu in zaposlenih po letih:

Leto	Promet v 000 evrih	Število zaposlenih
2003	2830	14
2004	2790	13
2005	2880	15
2006	3330	14

Izračunajte:

- promet na zaposlenega po letih,
- stopnje rasti po letih,
- ocenite višino prometa v letu 2007, če bo koeficient rasti 1,20.

31.*Določeno trgovsko podjetje je imelo v letu 2002, 650027 mio evrov prometa in 160 zaposlenih. Do leta 2006 je znašal letni koeficient rasti prometa 1,115; medtem ko je bila letna stopnja rasti zaposlenih 2,0.

Izračunajte:

- promet podjetja po letih do leta 2006,
- število zaposlenih po letih do leta 2006,
- promet na zaposlenega do leta 2006 in verižne indekse za promet na zaposlenega.

32. Za določeno trgovsko podjetje razpolagamo s podatki o starosti zaposlenih.

Starost zaposlenih	Število zaposlenih
nad 10 - 20	57
nad 20 - 30	116
nad 30 - 40	200
nad 40 - 50	180
nad 50 - 60	60

- določite spodnjo in zgornjo mejo drugega razreda,
- izračunajte kumulativo frekvenc,
- prikažite kumulativo frekvenc grafično.

33. V nekem podjetju je naslednja sestava zaposlenih po starosti:

Starost	Število zaposlenih
10-20	80
20-30	180
30-40	190
40-50	180
50-60	80

- a) prikažite gornjo frekvenčno porazdelitev grafično in grafično ocenite vrednost modusa.
 b) izračunajte aritmetično sredino.
 c) določite vrednost mediane.

34. Za trgovsko podjetje živilske stroke razpolagamo z naslednjimi podatki o prometu na zaposlenega.

Promet na zaposlenega v 000 evrih	Število prodajaln
Nad 0 – 5	1
5 – 10	5
10 – 15	20
15 – 20	17
20 - 25	7

Izračunajte:

- a) relativne frekvence in kumulativo relativnih frekvenc,
 b) kakšen delež prodajaln ustvari do 15 000 evrov na zaposlenega,
 c) prikažite frekvenčno razporeditev s histogramom.

35. Za določeno podjetje razpolagamo z naslednjimi podatki o višini osebnih dohodkov.

Višina osebnih dohodkov v evrih	Število delavcev
300 – 500	10
500 – 900	181
900 – 1500	40
1500 – 3000	3
3000 - 6000	1

Izračunajte:

- a) širino drugega razreda,
 b) sredino četrtega razreda,
 c) gornjo frekvenčno porazdelitev prikažite grafično s histogramom in poligonom.

36.* Za določeno trgovsko podjetje so nam na razpolago podatki o prometu na zaposlenega v njihovih prodajalnah.

Promet na zaposlenega v 000 evrih	Število prodajaln
Nad o – 5	1
5 – 10	5
10 – 15	20
15 – 20	17
20 - 25	7

Izračunajte:

- kumulativo absolutnih frekvenc,
- prikažite kumulativo absolutnih frekvenc grafično in grafično ocenite v koliko prodajalnah je promet na zaposlenega večji od 17 500 evrov.

37. Za določeno podjetje razpolagamo s podatki o osebnih dohodkih zaposlenih.

Osebni dohodki v evrih	Število delavcev
300 – 500	15
500 – 1000	130
1000 – 2000	110
2000 – 4000	14
4000 - -8000	3

- izračunajte povprečni osebni dohodek na delavca,
- prikažite gornjo porazdelitev s histogramom,
- ali lahko grafično ocenite modus?

38. Za določeno podjetje razpolagamo s podatki o starosti zaposlenih.

Starost	Število zaposlenih
Do 20	0
20 - 40	1205
40 - 60	160
nad 60	70

Izračunajte:

- relativno frekvenco in kumulativno frekvenco,
- kumulativo relativnih frekvenc in razložite, kaj pomeni izračunani podatek v drugem razredu,
- razložite kaj vam povedo izračunane vrednosti v tretjem razredu.

39. Za trgovsko podjetje živilske stroke, razpolagamo z naslednjimi podatki o prometu v njegovih prodajalnah.

Promet prodajaln v 000 evrih	Število prodajaln
0 - 50	2
50 – 100	30
100 – 150	48
150 – 200	9
200 - 250	11

- a) izračunajte povprečni promet na eno prodajalno s pomočjo aritmetične sredine,
- b) grafično - s poligonom prikažite gornjo porazdelitev,
- c) na osnovi grafičnega prikaza ugotovite v kakšnem medsebojnem odnosu so aritmetična sredina, mediana in modus.

40. * Za določeno prodajalno razpolagamo s podatki o višini enkratnih nakupov.

Višina enkratnih nakupov v evrih	Število kupcev
0 – 25	760
25 – 50	303
50 – 75	91
75 – 100	60
100 – 125	35
125 - 150	41

- a) izračunajte modus,
- b) prikažite grafično navedeno razvrstitev,
- c) opišite kje se nahaja mediana glede na aritmetično sredino in modus.

41.* Za neko trgovsko podjetje razpolagamo s podatki o mesečnem prometu v njegovih prodajalnah.

Promet v 000 evrih	Število prodajaln
0 – 200	5
200 – 400	45
400 – 600	35
600 – 800	10
800 - 1000	5

- a) izračunajte mediano,
- b) prikažite porazdelitev grafično s histogramom in grafično ocenite velikost modusa.

42. V določeni prodajalni so grupirali artikle v skupine, glede na razliko v ceni, ki jo dosegaajo.

Razlika v ceni v %	Število artiklov
0 – 10	600
10 – 20	1750
20 - 30	3050
30 - 40	175

- a) izračunajte povprečno razliko v ceni,
- b) grafično ocenite vrednost mediane.

43. Določeno trgovsko podjetje ima 91 prodajaln, z naslednjim povprečnim mesečnim prometom.

Povprečni mesečni promet v 000 evrih	Število prodajaln
0 – 200	23
200 – 400	42
400 – 600	30
600 – 800	8
800 – 1000	3
1000 - 1200	1

- izračunajte povprečni promet na prodajalno,
- grafično ocenite vrednost modusa,
- ali je mediana večja ali manjša od aritmetične sredine?

44.* V petih živilskih prodajalnah so naslednje cene krompirja.

Prodajalna	Cena krompirja v evrih
A	0,40
B	0,45
C	0,35
D	0,30
E	0,50

Izračunajte:

- povprečno ceno krompirja,
- variacijski razmik,
- standardni odklon.

45.* Za živilsko prodajo je značilno sezonsko nihanje prometa. Tako razpolagamo za določeno prodajalno s podatki o prometu po četrletjih.

Četrletje	Promet v 000 evrih
I	420
II	500
III	520
IV	600

Izračunajte:

- povprečni mesečni promet,
- variacijski razmik,
- standardni odklon.

46.* Za določeno prodajalno razpolagamo s podatki o odsotnosti z dela po četrletjih.

Četrletje	Število odsotnih
I	50
II	60
III	70
IV	40

Izračunajte:

- povprečno odsotnost,
- variacijski razmik,
- standardni odklon.

47.* Za določeno prodajalno razpolagamo s podatki o letnem prometu v obdobju 2003 do 2006.

Leto	Promet v 000 evrih
2003	1700
2004	1750
2005	1850
2006	2000

- izračunajte enačbo linearnega trenda,
- razložite rezultat,
- napovejte vrednost prometa v letu 2007 s pomočjo prometa v letu 2006.

48.* Za določeno samopostrežno prodajalno razpolagamo s podatki o povprečnih zalogah v zadnjih petih letih.

Leto	Povprečne zaloge 000 evrih
2002	290
2003	270
2004	260
2005	250
2006	220

- ocenite višino zalog v letu 2005 na osnovi enačbe linearnega trenda,
- prostoročno določite obliko trenda in ocenite vrednost zalog za leto 2007 grafično.

49.* Manjša prodajalna je imela v letih 2003 do 2006 naslednji promet:

Leto	Promet v 000 evrih
2003	200
2004	230
2005	240
2006	250

- izračunajte povprečni koeficient rasti,
- ocenite vrednost prometa v letu 2007 na osnovi izračunanega koeficient rasti in prometa v let 2006,
- prostoročno določite obliko trenda.

50.* Za določen hipermarket so nam na razpolago podatki o prometu na zaposlenega v zadnjih štirih letih.

Leto	Promet na zaposlenega v 000 evrih
2003	17
2004	19
2005	21
2006	23

- s pomočjo enačbe linearnega trenda predvidite promet na zaposlenega v letu 2007 in 2008,
- napovejte promet na zaposlenega v letu 2008 s pomočjo podatka za leto 2006.

51* Za določen hipermarket imamo podatke:

- povprečni mesečni promet je 3,3 mio evrov,
- mesečni koeficient obračanja zalog $K = 1,2$

Zaradi neugodnih poslovnih rezultatov je bilo imenovano novo vodstvo, ki je med drugimi ukrepi uspelo, ob večji skrbi za zaloge, bistveno povečati koeficient obračanja zalog na $K=1,5$.

Izračunajte za koliko so se zmanjšale potrebe po finančnih sredstvih za financiranje zalog, če je ostal povprečni mesečni promet enak.

52.* Določeno trgovsko podjetje je v letu 2006 ustvarilo povprečno mesečno 15,5 mio evrov prometa.

Ugotovili so, da jih zaloge preveč obremenjujejo, saj je mesečni koeficient obračanja zalog (K) znašal le 1,0.

Za leto 2007 so predvideli zmanjšanje povprečnih mesečnih zalog za 2 mio evrov.

Izračunajte predviden mesečni koeficient obračanja zalog v letu 2007 ob pogoju, da bo povprečni mesečni promet enak kot v preteklem letu.

53.* V določenem trgovskem podjetju so ob povprečni mesečni zalogi 4 mio evrov ustvarili v 2005 letu 35 mio evrov prometa.

V letu 2006 pa je vodstvo popolnoma zanemarilo kontrolo nad zalogami, tako da je letni koeficient obračanja zalog znašal $K=6$

Izračunajte, koliko več sredstev je moralo podjetje mesečno zagotavljati za financiranje zalog v letu 2006.

54.* Ste lastnik(ca) samopostrežne prodajalne, s povprečnim mesečnim prometom 170 000 evrov.

Letni koeficient obračanja zalog je $K=13$.

Ugotovili ste, da vas zaloge finančno preveč obremenjujejo in zato ste s povečanim nadzorom zalog in pogostejšimi nabavami povečali letni koeficient obračanja zalog na $K=20$.

Izračunajte, koliko ste z navedenim ukrepom zmanjšali mesečne finančne obveznosti za pokrivanje zalog.

Osnovna literatura:

- B. Košmelj, Statistika, DZS, Ljubljana 1994
- M. Šadl, M. Terseglav Klemenc: Zbirka vaj za statistiko, Statistično društvo, Ljubljana 1996

Dodatna literatura:

- M. Štalec: Trgovinsko računstvo I.in II, Srednja trgovska šola Ljubljana 1995

Potek izpita:

Zahtevnejše naloge so pred zaporedno številko označene z *zvezdico* *

Pisni izpit poteka 2 šolski uri (90 minut). Kandidat na izpitu lahko uporablja formule, ki NE smejo vsebovati dodatnega besedila

3. POSLOVNA MATEMATIKA - IZPITNE NALOGE

SKLEPNI RAČUN

1. Delavec A izgotovi v 7 urah 56 predmetov. Koliko predmetov naj izgotovi delavec B v 13 urah, če želi biti boljši za 25 % od prvega?
2. Na 6 strojih izdelamo v 14 dneh pri 8 urnem delavniku 12800 m blaga širine 90 cm. Koliko m blaga širine 80 cm lahko proizvede 5 strojev v 21 dneh pri 7 urnem delavniku?
3. Za preplastitev 8 km dolge in 16 m široke ceste porabimo 3720 ton asfalta, če je plast debela 2 cm. Koliko bo debela plast, če bomo za 26 km dolgo in 15 m široko cesto porabili 17000 ton asfalta?
4. 72 tkalcev stke v 14 dneh pri 8 urnem delavniku 400 kosov tkanine dolžine 32 m in 90 cm širine. Koliko kosov tkanine, ki bo 35 m dolga in 80 cm široka, bo stkalo 60 tkalcev v 21 dneh pri 7 urnem delavniku?

VERIŽNI RAČUN

5. Koliko bomo plačali za 100 kg moke, če smo za 5 litrov olja plačali 2850 SIT in stane 8,5 kg moke toliko kot 3 litre olja?
6. Dve luki sta oddaljeni druga od druge 25 milj. Ladja je to razdaljo preplula v 2,5 ure. Koliko časa bi plula do luke A, ki je oddaljena 463,75 km? (1 milja = 1853 m)
7. V Švico smo izvozili blago, ki smo ga pri nas prodajali v 5 kg zavitkih po 1.245,00 SIT. Koliko CHF smo dobili za 10 ton tega blaga, če smo plačali posredniku 4 % provizije? (tečaj 13.145,23 SIT = 100 CHF)

RAZDELILNI RAČUN

8. Nagrado SIT 280.000,00 je treba razdeliti med 4 delavce v razmerju 100 : 150 : 200 : 250. Koliko bo dobil vsak delavec?
9. Kako bomo razdelili zaslužek SIT 1.032.448 med tri skupine delavcev, če je delala:
 - prva skupina 8 delavcev 9 dni po 7,5 ur na dan
 - druga skupina 11 delavcev 8 dni po 7 ur na dan
 - tretja skupina 14 delavcev 7 dni po 6 ur na dan.
10. Trije delavci so skupaj zaslužili 248.000 SIT. Kako si razdelijo ta znesek, če je prvi delal 10 dni po 8 ur na dan, drugi 12 dni po 7 ur na dan, tretji 10 dni po 7 ur na dan, pri tem pa je urna postavka tretjega delavca petino večja od urnih postavk prvega in drugega delavca?

ZMESNI RAČUN

11. Mešali bomo 150 kg kave po 2100 SIT in 100 kg kave po 2600 SIT za kg. Kolikšna bo cena mešanice?
12. Koliko kg kave po 2400 SIT in koliko kave po 3300 SIT moramo mešati, da dobimo 125 kg kave po 2940 SIT?
13. Koliko vode moramo dodati 100 litrom 96 % alkohola, da bomo dobili 60 % alkohol?
14. Zlatar ima na razpolago čisto zlato in 21 g 14 karatnega zlata. Koliko čistega zlata mora dodati, če želi iz celotne količine 14 karatnega zlata dobiti 18 karatno zlato?
15. Kako bomo mešali blago, ki ga sicer prodajamo po 113 SIT, 107 SIT, 99 SIT, 95 SIT, če želimo prodajati mešanico po 105 SIT?
16. Kako moramo mešati blago po 30, 37, 31, 40 SIT tako, da bomo dobili 880 kg mešanice po 34 SIT?

PROCENTNI RAČUN

17. Načrtovani iztržek je bil 950.000 SIT. Iztržili smo 780.000 SIT. Koliko odstotkov smo zaostali za načrtom?
18. Mesu smo znižali ceno za 15 % in stane 560 SIT. Kolikšna je bila prvotna cena?
19. Pri plačilu računa v višini 850.000 SIT so nam priznali 15.500 SIT popusta. Koliko procentov od prodaje znaša ta popust?
20. Akviziter dobi 10 % provizije za prodajo knjig. Kolikšna je bila vrednost prodanih knjig, če je akviziter prejel 120.000 SIT provizije?
21. Blago, za katerega je določen 19 % prometni davek, prodajamo po 675 SIT. Po čem bomo prodajali to blago, če je oproščeno prometnega davka?
22. Nabavna vrednost blaga je 415.000 SIT. V to vrednost je vključenih 12 % prevoznih stroškov, 3 % skladiščnih stroškov in 1 % zavarovalnih stroškov. Izračunaj fakturno vrednost in posamezne stroške?
23. V prodajalni se je vrednost prodaje v letu 1999 povečala glede na leto 1998 za 17 %. Kolikšno je to povečanje, če je v letu 1998 znašala prodaja blaga 1.500.000.000 SIT ?
24. Konec leta 1998 je bilo v prodajalni skupno 85 zaposlenih, konec leta 1999 pa je bilo 3,53 % zaposlenih več. Koliko zaposlenih je bilo konec leta 1999 ?
25. Prodajalna je imela pri svojem poslovanju naslednje stroške:
 - material 250.000 SIT
 - gorivo 135.000 SIT
 - električna energija 180.000 SIT

- osebni dohodki 850.000 SIT
- ostali stroški 75.000 SIT.

Določi strukturo posameznih stroškov!

26. Prodajalna je imela pri poslovanju v letu 1999 za 1.490.000 SIT stroškov. Od skupnih stroškov odpade za material 16,79 %, za gorivo 9,06 %, za električno energijo 12,08 %, za osebne dohodke 57,05 % in za ostale stroške 5,02 %. Določi zneske za posamezne vrste stroškov!
27. Struktura prometa v neki prodajalni po tromesečjih je znašala v letu 1999 takole: I. tromesečje 19,05 %, II. tromesečje 22,45 %, III. tromesečje 23,80 % in zadnje tromesečje 34,70 %. Izračunaj promet po tromesečjih, če je znašal skupni promet 350.000.000 SIT!
28. Promet v neki prodajalni je po tromesečjih leta 1999 znašal: I. tromesečje 66.675.000 SIT, II. tromesečje 78.575.000 SIT, III. tromesečje 83.300.000 SIT in IV. tromesečje 121.450.000 SIT. Izračunaj v procentih na 2 decimalki, koliko prometa je bilo doseženo v posameznih tromesečjih!
29. V neki prodajalni je znašal v letu 1999 promet takole:
- pri sadju in zelenjavi 26.500.000 SIT
 - pri mesnih izdelkih 35.200.000 SIT
 - pri galanteriji 21.300.000 SIT
 - ostalo blago 250.000.000 SIT.

Izrazite prodajo posamezne vrste blaga v procentih glede na celoten promet!

30. V neki prodajalni je v letu 1999 znašal skupni promet 333.000.000 SIT. Od tega prometa odpade 7,96 % na sadje zelenjavo, 10,57 % na mesne izdelke, 6,40 % na galanterijo in 75,07 % na ostalo blago. Izračunajte vrednost prodaje posamezne vrste blaga!
31. Končna prodajna vrednost blaga (KPV) je 6.570 SIT. Izračunaj fakturno vrednost (FV), nabavno vrednost (NV) in prodajno vrednost (PV), če je odvisnih stroškov 30 %, marže 15 % in prometni davek 15 %!
32. Aparat stane v trgovini 4.440 SIT. V ceno je vključen 19 % prometni davek in 16 % marže. Kolikšna je nabavna vrednost aparata in kolikšne so posamezne dajatve?
33. Proizvajalec je trgovcu na prodajno vrednost odobril 13,5 % popusta (rabat). Trgovec je tako plačal za nabavljeno blago 45.360,60 SIT. Kolikšna je prodajna vrednost blaga?
34. Dolžni znesek trgovina plača prek banke, ki nam zato zaračuna 1,5 % provizije in 17 % o takse. Kolikšen je dolg, provizija in taksa, če smo skupaj plačali 75.615,30 SIT?

OBRESTNI RAČUN

35. Po kateri obrestni meri se je obrestovala glavnica 250.000 SIT od 11. januarja do 30. junija 1999, da je dala 6.300 SIT obresti? (meseci po koledarju)
36. Koliko obresti da glavnica 84200 SIT po 5 ½ % v 72 dneh? (leto 360 dni)

37. Glavnica povečana za $4 \frac{2}{3}$ % obresti za dobo $3 \frac{1}{2}$ leta znaša 15.007 SIT. Koliko so obresti in koliko je čista glavnica?
38. Koliko moramo dne 3.3.1999 vložiti v banko, ki obrestuje vloge po $6 \frac{2}{7}$ %, da bi 27.4.1999 imeli z obrestmi vred 706.600 SIT? (meseci po 30 dni) Izračunaj tudi obresti.
39. S kolikšnim zneskom razpolagamo ob koncu leta, če smo med letom vlagali v banko, ki daje 7 % obresti? ($K = 365$)

SIT 20.000,00 dne 3.VII.
 SIT 17.420,00 dne 23.VIII.
 SIT 9.678,50 dne 17.IX.
 SIT 13.406,00 dne 26.X.

OBRESTNO OBRESTNI RAČUN

40. Kolikšna bo končna vrednost glavnice po 7 letih dekurzivnega obrestovanja, če smo 1.1.1989 vložili 450.000 SIT, letna obrestna mera pa znaša 7,8 % pri:
- letni kapitalizaciji
 - kvartalni kapitalizaciji?
41. Nekdo bi čez 14 let od danes dolgoval 1.400.000 SIT. S kolikim zneskom bi poravnal dolg danes, če je letna kapitalizacija in obrestna mera 8,5 %? (dekurzivne obresti)
42. Kolikšen znesek dobimo danes, če moramo po treh letih vrniti 100.000,00 d.e. pri anticipativnem obrestovanju in 10 % letni anticipativni obrestni meri?
43. Glavnica SIT 300.000 se obrestuje po 6 % letni obrestni meri anticipativno 30 let. Na koliko naraste, če je kapitalizacija letna?
44. Kolikšno glavnico smo vložili pred 30 leti na 6 % p.a. anticipativno obrestovanje, če je bila kapitalizacija polletna in če znaša ta glavnica danes SIT 1.467.433?

METODE OBRAČUNAVANJA OBRESTI

45. Izračunaj obresti ob koncu leta 1999 na hranilni knjižici, če je obrestna mera 5 %. (meseci po 30 dni) Obresti izračunaj po progresivni – nemški metodi. Promet na knjižici je bil naslednji:

17.II.	Vloga	SIT 20.000
6.III.	Vloga	SIT 10.000
14.IV.	Dvig	SIT 14.000
10.V.	Vloga	SIT 6.000
2.VII.	Dvig	SIT 4.000
18.IX.	Vloga	SIT 12.00

46. Izračunaj obresti ob koncu leta 1999 na hranilni knjižici, če je obrestna mera 5 %. (meseči po 30 dni). Obresti izračunaj po stopnjevalni – angleški metodi. Promet na knjižici je bil naslednji:

17.II.	Vloga	SIT 20.000
6.III.	Vloga	SIT 10.000
14.IV.	Dvig	SIT 14.000
10.V.	Vloga	SIT 6.000
2.VII.	Dvig	SIT 4.000
18.IX.	Vloga	SIT 12.00

AMORTIZACIJSKI NAČRT, OBROČNI IN ANUITETNI NAČIN

47. Delavec želi kupiti motorno kolo, ki stane 1.087.500 SIT. Želi najeti kredit, za katerega bo moral plačati 20 % polog (q) in ga vrniti v enkratnem znesku čez 12 mesecev. Izračunajte višino pologa, višino odobrenega kredita, obresti, skupno zadolžitev. Ugotovite tudi njegovo kreditno sposobnost, njegovi povprečni osebni dohodki znašajo 150.000 SIT, obrestna mera 12 %, količnik pa 1/3.

48. Nekdo želi kupiti avtomobil v vrednosti 2.500.000 SIT, depozit je 20 %, rok odplačevanja 3 leta, obrestna mera 12 %. Izračunajte skupni dolg ter prvi in ostale obroke, ter ugotovite kreditno sposobnost, če znaša povprečni osebni dohodek delavca 250.000 SIT, količnik pa je 1/3?

49. Delavec ima 125.000 SIT povprečnega mesečnega osebnega dohodka in želi prejeti 6-mesečno posojilo. Koliko kredita mu lahko odobrimo, če je obrestna mera 10 %, količnik 1/3? Koliko so obresti in koliko znaša celotno vračilo posojila z obrestmi vred čez 6 mesecev?

50. Potrošnik je najel kredit za nakup pohištva v vrednosti 325.000 SIT za dve leti. Polog je 15 %, obrestna mera 12 %. Izračunajte višino pologa, odobreno posojilo, obresti in višino mesečnih obrokov.

51. Posamezne prodajalne v podjetju dosegajo naslednje letne količnike obračanja zalog:

5 prodajaln dosega količnik	10,5
3 prodajalne dosegajo količnik	4,8
8 prodajaln dosega količnik	12,3
6 prodajaln dosega količnik	6,7
1 prodajalna dosega količnik	18,5
4 prodajalne dosegajo količnik	9,6

Izračunajte povprečni koeficient obračanja in koliko odstotkov presegajo izračunano povprečje količnika obračanja prodajalne z najvišjim količnikom obračanja in koliko odstotkov zaostajajo za povprečjem prodajalne z najnižjim količnikom obračanja?

52. Izračunajte povprečno storilnost delavcev na uro v prodajlani, kjer delajo tri skupine:

A: 7 delavcev 4 dni po 8 ur/dan in vsak doseže po 180.000 SIT prometa na dan

- B: 5 delavcev 6 dni po 7 ur/dan in vsak doseže po 150.000 SIT prometa na dan
C: 8 delavcev 9 dni po 7 ½ / dan in vsak doseže po 160.000 SIT prometa na dan

Lastnik prodajalne zahteva povečanje storilnosti za 15%. Koliko bi moral znašati povprečni promet na uro, da bi bilo zadoščeno pogoju?

53. Pet podjetij prodaja isti proizvod, a imajo različne individualne kalkulacije in doseženo prodajo:

- A SIT/enot 6500, prodana kol. 5.400
- B SIT/enot 6750, prodana kol. 7.200
- C SIT/enot 6300, prodana kol. 8.100
- D SIT/enot 6150, prodana kol. 9.800
- E SIT/enot 6800, prodana kol. 10.500

Izračunajte povprečno ceno za kos in za koliko procentov moramo povečati povprečno ceno za kos, če hočemo promet povečati za 12.000.000 SIT?

54. Izračunajte povprečni mesečni iztržek v trgovini, če smo iztržili v januarju in februarju skupaj 35 milijonov SIT, v marcu in aprilu skupaj 24 milijonov SIT, v maju in juniju 19 milijonov SIT, v juliju in avgustu 28 milijonov SIT, v septembru in oktobru 32 milijonov SIT in do konca leta še 41 milijonov SIT. Za kolikšno vrednost bi povečali povprečni mesečni iztržek, če bi tega povečali za 8,25% ?

55. Kolikšen je povprečni mesečni dohodek delavca, ki je imel v prvi polovici leta plačo po 56.870 SIT, nato dva meseca po 63.753,50 SIT, v septembru 60.000 SIT in nato do konca leta po 71.555 SIT. Delavec si želi povečati povprečni osebni dohodek tako, da bi ta znašal 96.000 SIT. Delodajalec na to pristane pod pogojem, da se tudi storilnost poveča za enak odstotek. Za koliko procentov se mora povečati storilnost?

56. Kolikšna je povprečna cena blaga, če imamo na zalogi 10 kg blaga po 25 SIT, 5 kg blaga po 24 SIT, 12 kg blaga po 22 SIT in 15 kg blaga po 20 SIT in v kakšnem razmerju moramo mešati vse 4 vrste blaga, da bomo dobili 210 kg mešanice po povprečni ceni?

Osnovna literatura:

- G. Jager: Poslovna matematika, delovni zvezek, samozaložba 1996
- R. Ivanuša, A. Zabukovec: Poslovna matematika I.del, delovni zvezek, DZS
- J.A.Čibej: Poslovna matematika I.del, učbenik, DZS

Dodatna literatura:

- B. Kolarič, A. Gerečnik – Računovodstvo 1. Učbenik , DZS 2002
- T. Batistič: Računovodstvo 1, delovni zvezek, DZS

Potek izpita:

Pisni izpit poteka 2 šolski uri (90 minut). Kandidat na izpitu lahko uporablja formule, ki NE smejo vsebovati dodatnega besedila

4. POSLOVNO KOMUNICIRANJE V TUJEM JEZIKU – ANGL./NEM

Z delovno nalogo se preveri znanje in usposobljenost kandidata za komuniciranje s strankami v angleškem oziroma nemškem jeziku.

Kandidat mora:

- znati posredovati informacije o prodajalni, blagu in sodelavcih v tujem jeziku,
- pridobiti sposobnost ustnega in pisnega sporazumevanja in oblikovanja poslovne korespondence: povpraševanje, ponudba, naročilo,....
- obvladati kupoprodajni dialog, vlogo kupca in prodajalca,
- obvladati komuniciranje z dobavitelji in potrošniki v tujem jeziku,
- razumeti in znati uporabljati tuj jezik pri sporazumevanju po telefonu, preko Interneta, prodajnega kataloga,....

IZPIT iz tujega jezika

1. Izpit poteka pisno 3 šolske ure (135 minut)
2. Izpitne naloge NE vključujejo gramaticalnih nalog
3. Uporaba slovarjev je dovoljena
4. Izpit je sestavljen iz dveh delov:

I. del: **Poslovna komunikacija** - izpitne pole: I./A in I./B50 točk

II. del: **Ponudba blaga** - izpitne pole:

II./ A – splošna znanja30 točk
II./ B – preverjanje besednega zaklada20 točk

Pri poslovni komunikaciji (izpitne pole: I./A in I./B del) je dan poudarek na osnovah pisnega in ustnega komuniciranja s tujimi strankami, v neposrednih stikih pri trgovinskem poslovanju in razumevanju besedila. Kandidat mora zlasti:

- poznati vljudnostne fraze,
- poznati uporabne izraze in fraze v kupoprodajnem dialogu,
- poznati uporabne poslovne fraze,
- znati voditi telefonski pogovor in izdelati fax sporočilo,
- oblikovati pismo,...

Pri ponudbi blaga je dan poudarek na:

Izpitne pole: II./ A

- splošnih znanjih, ne glede na stroko,
- situacijah pri delu oz. v trgovini,
- osebnih podatkih,

Izpitne pole: II./ B

- čim bogatejšemu besednemu zakladu za ponudbo blaga v različnih vrstah prodajaln

Kandidat **lahko** ob prijavi na izpit navede, iz katere **širše blagovne skupine**, v kateri deluje ali je pripravil seminarsko nalogo, bi želel opravljati izpit **v delu, ki se nanaša na ponudbo blaga – II./B**

Kandidat **lahko ob prijavi na izpit** izbere naslednje blagovne skupine:

	Angleški jezik	Nemški jezik
1.	Oblačila	Oblačila
2.	Živila	Živila
3.	Cvetje	Cvetje
4.	Neživila	
5.	Elektrotehnika	Elektrotehnika
6.	Športna oprema	Športna oprema
7.	Pekarski izdelki	
8.	Samopostrežna prodajalna – splošno	Splošno

Osnovna literatura

- **Zbrano gradivo - priročnik za angleški oziroma nemški jezik –**

Dodatna literatura

Navedena v Izpitnem katalogu

5. UPORABA ELEKTRONSKEGA POSLOVANJA (delo na računalniku)

Z delovno nalogo »Uporaba elektronskega poslovanja« se preveri, ali kandidat zna uporabljati sodobne načine elektronskega poslovanja, ki trgovskemu poslovovalcu omogočajo ažurno in kakovostno spremljanje in analiziranje rezultatov poslovanja ter vodenje organizacijske enote.

Kandidat mora:

- poznati elektronsko poslovanje - načine zbiranja, obdelave, shranjevanja in brisanja elektronskih podatkov,
- znati oblikovanje besedila – samostojno pisanje, oblikovanje in tiskanje dokumenta, razumevanje dela z več dokumenti in aplikacijami, oblikovanje tabel, grafov, uporaba orodij za risanje,
- znati, na praktičnih primerih, poiskati in uporabiti podatke iz Interneta, poslati elektronsko pošto s priponkami, ipd.,

Preverjanje znanja in uporabe sodobnih metod elektronskega poslovanja se izvaja v računalniško opremljenem prostoru. Čas za izvedbo delovne naloge je 2 šolski uri.

Izpitne vsebine za praktični preizkus znanja

1. Poznavanje okolja MS Windows

- namizje z ikonami in opravilno vrstico z gumbkom START (zaganjanje programov, preklapljanje med zagnanimi programi)
- značilnosti oken (naslovna vrstica, trije gumbki, meniji itd.)
- pravilna zaustavitev sistema

2. Urejanje strukture map in datotek na računalniku s programom Raziskovalec

- ustvarjanje nove mape
- preimenovanje map in datotek
- kopiranje map in datotek
- premikanje map in datotek
- brisanje map in datotek ter Koš
- uporaba diskete

3. Ustvarjanje dokumentov v MS Word-u

- vnos besedila
- popravljanje napak v besedilu
- shranjevanje besedila (SHRANI, SHRANI KOT)
- odpiranje obstoječega in novega dokumenta
- oblikovanje pisave in odstavkov
- obrobe in senčenje
- označevanje in številčenje seznamov
- vstavljanje simbolov, slik
- vstavljanje glave in noge v dokument
- uporaba tabele
- delo z več dokumenti
- tiskanje dokumenta

4. Ustvarjanje tabel, grafov in računanje v MS Excel-u

- vnos podatkov v tabelo
- popravljanje podatkov
- oblikovanje tabele
- preimenovanje delovnega lista
- odpiranje obstoječega ali novega zvezka
- shranjevanje zvezkov
- preprosti izračuni s pomočjo operatorjev +, -, * in /
- uporaba nekaterih vgrajenih funkcij (SUM, AVERAGE, MIN, MAX)
- kopiranje funkcij
- risanje grafov
- tiskanje

5. Iskanje in pregledovanje informacij na svetovnem spletu s pomočjo programa MS Internet Explorer

- domača stran (gumbek DOMOV)
- pregled strani z znanim naslovom
- premikanje po spletni strani (povezave)
- listanje naprej in nazaj (gumbka NAPREJ in NAZAJ)
- osvežitev strani (gumbek OSVEŽI) in prekinitiv nalaganja strani (gumbek STOP)
- priljubljene spletne strani (gumbek PRILJUBLJENE)
- prenos podatkov s spletnih strani v druge programe
- iskanje informacij s pomočjo iskalnikov - slovenski iskalniki, tuji iskalniki
- tiskanje spletnih strani

6. Pošiljanje in branje e-pošte s pomočjo programa MS Outlook (Express)

- ustvarjanje nove e-pošte (pravila)
- pošiljanje e-pošte
- dodajanje priponk
- branje e- pošte
- adresar – vpisovanje in uporaba naslovov
- upravljanje z e-pošto (shranjevanje, brisanje pošte)

Priporočena literatura

- Literatura iz računalniškega paketa Microsoft Office (delo z dokumenti v Wordu, Excelu,...)
- Katherine Murray, Hitreje, pametneje : sistem Microsoft Office, izdaja 2003 Ljubljana, Pasadena 2004.
- Microsoft Windows XP korak za korakom; Ljubljana, Pasadena, 2003
- Priročniki za delo z elektronsko pošto in na Internetu

- Miro Gradišar, Gortan Resinovič: Informatika v poslovnem sistemu, Univerza v Ljubljani, Ljubljana 1996
- Janez Toplišek: Elektronsko poslovanje, Založba Atlantis, Ljubljana 1998